

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Obdo/14/2023
Identifikačné číslo spisu:	7811201291
Dátum vydania rozhodnutia:	25.04.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:7811201291.4

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD., a členiek senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a JUDr. Lenky Praženkovej, v spore žalobcu METALFIN, s. r. o., Mudroňova 36, Košice, IČO: 36 177 211, zastúpeného advokátkou JUDr. Natašou Kučerovou, Mlynárska 15, Košice, proti žalovanému: Carmeuse Slovakia, s.r.o., Rozvojová 2/B, Košice, IČO: 36 198 749, zastúpeného AZARIOVÁ & RUŽBAŠÁN Law firm s.r.o., Kmeťova 26, Košice, IČO: 47 237 406, o zaplatenie 500 000 Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 12Cb/4/2011, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 12. decembra 2022, č. k. 4Cob/123/2020-1985, takto

rozhodol:

Dovolanie žalobcu z a m i e t a .

Žalovaný m á voči žalobcovi n á r o k na plnú náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Rožňava (ďalej aj ako „okresný súd“ a „súd prvej inštancie“) v poradí štvrtým rozsudkom zo dňa 18.9.2017, č. k. 12Cb/4/2011-1541 zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 500 000 Eur s 13 % úrokom z omeškania ročne od 27.6.2003 až do zaplatenia. Druhým výrokom zamietol nárok žalobcu ohľadom úrokov z omeškania za obdobie od 1.2.2002 do 26.6.2003. Ďalším výrokom zaviazal žalovaného nahradiť trovy štátu vo výške 100 % a zároveň zaviazal žalovaného nahradiť žalobcovi trovy tohto konania vo výške 100 %.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplynulo, že súd prvej inštancie rozhodol prvotne rozsudkom zo dňa 17.3.2008 (prvým v poradí), ktorým žalobe vyhovel a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 500 000 Eur s 13 % úrokom z omeškania ročne, od 27.6.2003 až do zaplatenia. Ďalším výrokom zamietol žalobu

ohľadom úrokov z omeškania za obdobie od 1.2.2002 do 26.6.2003. O odvolaní žalovaného rozhodol Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 3Cob/146/2008-599 zo dňa 6.8.2009 tak, že napadnutý rozsudok zmenil a žalobu zamietol, pričom toto rozhodnutie Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) uznesením sp. zn. 5Obdo/37/2009 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Po vrátení veci súdu prvej inštancie tento po doplnení dokazovania rozhodol rozsudkom zo dňa 26.11.2012 (druhým v poradí), ktorým žalobe vyhovel. Krajský súd v Košiciach sp. zn. 3Cob/90/2013 zo dňa 15.10.2013 opäť rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu nedostatočného vyhodnotenia dôkazov a neuvedenia právneho posúdenia sporu. Súd prvej inštancie v poradí tretím rozhodnutím zo dňa 21.2.2014 znova žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi 500 000 Eur s prísľušenstvom, a tento rozsudok súdu prvej inštancie bol na odvolanie žalovaného opäť uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Cob/70/2014 zo dňa 30.7.2015 zrušený a vec vrátená súdu prvej inštancie z dôvodu nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia.

3. V aktuálnom rozhodnutí súd prvej inštancie uviedol, že kúpna zmluva č. 2001-04-01 (ďalej len „zmluva“), z ktorej žalobca uplatňoval žalovaný nárok a v zmysle ktorej sa žalobca a právny predchodca žalovaného dohodli, že tovar bude dodávaný kupujúcemu, t. j. žalobcovi, na ďalší odpredaj na území Maďarskej republiky, nadobudla platnosť a účinnosť dňom podpisu štatutárnymi zástupcami zmluvných strán dňa 1.4.2001. V zmysle čl. VIII. bola uzavretá na 3 roky s opciou na základe prejavu záujmu kupujúcim na ďalších 5 rokov. Zároveň sa v bode 8.3 žalovaný zaviazal nedodávať tovar na územie Maďarskej republiky inej osobe než žalobcovi počas doby platnosti zmluvy. V bode 8.5 sa žalovaný zaviazal v prípade nedodania objednaného tovaru žalobcovi do 14 dní odo dňa objednávky uhradiť zmluvnú pokutu a taktiež sa zaviazal v prípade dodania tovaru na územie Maďarskej republiky inej osobe než žalobcovi zaplatiť rovnakú zmluvnú pokutu vo výške 500 000 eur. Medzi stranami od platnosti zmluvy dochádzalo k realizovaniu plnenia do januára 2002, kedy si žalovaný prestal plniť záväzky, čím porušil jej ustanovenia. Nakoľko žalovaný nedodal tovar koncom januára 2002, vyzval ho žalobca dňa 8.4.2002 k plneniu záväzkov. Dňa 15.5.2002 mu žalovaný oznámil, že plnenie realizovať nebude.

4. Súd prvej inštancie mal platnosť zmluvy preukázanú predložením jej originálu, ako aj svedeckými výpoveďami. Za preukázané považoval aj to, že dochádzalo k plneniu na základe zmluvy do januára 2002. Keďže žalovaný prestal realizovať plnenie, porušil ustanovenia zmluvy zabezpečené zmluvnou pokutou. Právna zástupkyňa žalobcu vo svojom vyjadrení zo dňa 18.11.2004 presne konkretizovala faktúry a fakturované čiastky, ktoré boli žalobcom uhradené za predchádzajúce dodávky, čím mal súd preukázané, že na základe zmluvy v predchádzajúcom období bolo plnené a žalovaný od zmluvy neodstúpil. Hoci žalovaný v konaní uviedol, že nemá vedomosť o záväzkovom vzťahu so žalobcom, uvedené tvrdenie ničím nepodložil. Žalovaný pôvodne popieral platnosť zmluvy, postupne predložil kópie dokladov, ktoré nazval "zmluvami" - pracovnými verziami zmlúv, ktoré predchádzali uzatvorenej zmluve. Súd prvej inštancie z nich vyvodil záver, že porovnaním znenia uvedených verzií zmlúv so zmluvou, ktorú predložil žalobca ako prílohu žaloby, je zjavné, že sú v nej zohľadnené niektoré poznámky uvedené na kúpnych zmluvách (verziách) predložených žalovaným a obsahujú rovnakú pokutu.

5. Súd prvej inštancie mal za to, že o kúpnej zmluve mali vedomosť i konatelia právneho nástupcu žalovaného, preto záväzky vzniknuté pred ustanovením nových konateľov do spoločnosti zostali zachované bez ohľadu na to, či došlo v rámci interných zmien v spoločnosti k zmenám konateľov. Obsah zmluvy je vecou dohody oboch zmluvných strán, preto argument žalovaného, že táto nebola vyhotovená v čase uzavretia zmluvy, lebo zmluvná pokuta bola dohodnutá v mene euro, bol podľa súdu prvej inštancie bez opory v zákone. Výpoveď svedka p. K., že o zmluve nemá vedomosť, bola vyvrátená súdnym znalcom, ktorý pravosť jeho podpisu na zmluve potvrdil.

6. V ďalšom poukázal súd aj na kópiu zmluvy zo dňa 1.4.2001 uzavretej medzi spoločnosťami ÓAM ÓZDI ACÉLMUVEK Kft. a KALCIT spol. s r. o. (vymazaná z obchodného registra dňa 21.10.2003 v dôsledku zlúčenia so spoločnosťou žalovaného), pričom uviedol, že predmetná zmluva je uzavretá medzi inými účastníkmi ako stranami sporu, predložená len vo fotokópii a za spoločnosť KALCIT spol. s r. o. podpísaná len jednou osobou, čo je v rozpore s výpisom z obchodného registra, podľa ktorého sa

podpisujú vždy dvaja štatutári. Žalovaný tak podľa súdu prvej inštancie neuniesol dôkazne bremeno ohľadom pravosti tejto listiny.

7. Súd prvej inštancie sa stotožnil so záverom znaleckého posudku Ing. M., ohľadne uplatneného opčného kontraktu, že tento nebol uplatnený platne. S poukazom na ust. § 301 zák. č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v platnom znení (ďalej aj „ObZ“) a na vykonané dokazovanie dospel k záveru, že zmluvnými stranami dohodnutá zmluvná pokuta nie je neprimerane vysoká, vzhľadom na výšku hodnoty dohodnutého obchodu, nie je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, či s dobrými mravmi, pričom vychádzal z dohodnutého objemu obchodu, a nie zo skutočného realizovania dodávky tovaru zo strany žalovaného.

8. Krajský súd v Košiciach na základe odvolania žalovaného rozsudkom zo dňa 12.12.2022, č. k. 4Cob/123/2020-1985, zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a žalobu zamietol (rovnako rozhodol už dňa 25.10.2018, pričom toto rozhodnutie bolo dovolacím súdom zrušené (uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4Obdo/38/2020 zo dňa 30.7.2020) na základe toho, že odvolací súd bez náležitého zopakovania dokazovania (§ 383 CSP) pri svojom rozhodnutí vychádzal z iných skutkových zistení ako súd prvej inštancie).

9. Odvolací súd dňa 11.11.2022 uskutočnil pojednávanie, kde bolo zopakované dokazovanie vo veci samej. Zásadným pre rozhodnutie odvolacieho súdu bolo zistenie, že boli dané odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, a teda že súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a právnomu posúdeniu veci (otázka zistenia porušenia zmluvy žalovaným, primeranosť a platnosť dojednania o zmluvnej pokute). Nesprávne skutkové zistenie podľa odvolacieho súdu predstavuje záver súdu prvej inštancie, že žalovaný ako predávajúci porušil svoje povinnosti podľa kúpnej zmluvy.

10. Z dôvodu, že nedošlo k preukázaniu porušenia povinností žalovaného podľa kúpnej zmluvy ako dôvodu vzniku nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty, odvolací súd ako právne irelevantnú už opätovne neriešil otázku platnosti tejto zmluvy v súvislosti s jej údajným antidatovaním, nemožnosťou plnenia, resp. údajnou existenciou kúpnej zmluvy medzi žalovaným a spoločnosťou ÓAM ÓZDI ACÉLMUVEK. Predmetná zmluva (medzi žalovaným a spoločnosťou ÓAM ÓZDI ACÉLMUVEK) mala byť v platnosti od 1.4.2001 a podľa nej mal byť žalobca iba akýmsi „platobným miestom“ pre úhradu kúpnej ceny za predaj tovaru, k čomu mala údajne slúžiť práve zmluva medzi žalobcom a žalovaným. S ohľadom na značný odstup času a cudzí prvok (kupujúci je spoločnosť z Maďarskej republiky), by podľa odvolacieho súdu nebolo možné dostatočne spoľahlivo zistiť bližšie okolnosti uzavretia kúpnej zmluvy medzi žalovaným a spoločnosťou ÓAM ÓZDI ACÉLMUVEK. K námietkam žalobcu ohľadom nezrovnalostí v spornej kúpnej zmluve s uvedením identifikačného čísla a bankového spojenia ÓAM ÓZDI ACÉLMUVEK odvolací súd dodal, že tieto údaje v nej boli uvedené správne, pričom toto je zrejme práve z výpisu z obchodného registra, na ktorý poukázal žalobca.

11. Žalovaný na svoju obranu uviedol, že sa nemohol dostať do omeškania s dodávkou tovaru, pretože žalobca si u neho tovar vôbec neobjednal (takéto stanovisko akceptoval odvolací súd už vo svojich skorších rozhodnutiach). Vychádzajúc z obsahu uzavretej zmluvy, vyplýva z nej povinnosť objednávky tou formou, že presná dispozícia dodania mala byť predávajúcemu v písomnej forme doručená najmenej 5 dní pred odoslaním tovaru. Žalobca v tejto súvislosti uviedol, že všetky objednávky a dodanie tovaru boli po vzájomnej dohode vykonávané osobne alebo telefonicky. S takouto argumentáciou žalobcu o neskoršej ústnej dohode ohľadne objednávok, resp. dispozície dodávok, sa pre tento zmluvný vzťah nebolo možné podľa odvolacieho súdu stotožniť, pretože strany sporu sa v bode 8.8 článku VIII. predmetnej zmluvy dohodli na tom, že akákoľvek zmena zmluvy je možná iba v písomnej forme, pričom žiadna písomná dohoda o zmene zmluvy v tomto smere nebola uzavretá.

12. Pokiaľ žalobca nepredložil písomnú objednávku (respektíve upresňujúce písomné dispozície) na dodávku tovaru podľa uzavretej kúpnej zmluvy, tak nemožno konštatovať, že žalovaný sa dostal do omeškania s dodaním tovaru, čo by podľa bodu 8.5 zmluvy mohlo spôsobiť vznik nároku žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty. Dodávka mala byť žalovaným zrealizovaná do 5 dní od obdržania písomnej

dispozície, ktorá však nebola žalovanému vôbec doručená.

13. Žalobca v konaní predložil svoj list zo dňa 8.4.2002, ktorým žalovaného žiadal o realizáciu zmluvy, a tiež predložil aj telefax od spoločnosti ÓAM ÓZDI ACÉLMUVEK (adresovaný žalobcovi), ktorým táto spoločnosť potvrdzovala záujem o dodávku tovaru od žalobcu. Ani tieto písomnosti však neboli podľa odvolacieho súdu dôkazom o písomnej objednávke tovaru od žalobcu pre žalovaného. V súvislosti s listom žalovaného zo dňa 15.5.2002 (odpoveď na list žalobcu zo dňa 8.4.2002) odvolací súd poznamenal, že list vyhotovil a podpísal Ing. Wesselényi a ten v čase jeho vyhotovenia už nebol konateľom žalovaného.

14. K samotnému zmluvnému ustanoveniu o povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 500 000 Eur podľa bodu 8.5 zmluvy zároveň odvolací súd dodal, že toto ustanovenie je absolútne neplatným právnym úkonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka, a to z dôvodu neprimeranosti výšky dohodnutej zmluvnej pokuty. Predmet kúpy mal byť žalobcovi dodávaný na základe samostatných objednávok podľa potreby žalobcu (resp. jeho odberateľov), pričom nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty podľa tohto zmluvného ustanovenia vznikol „v prípade ak predávajúci (žalovaný) nedodá objednaný tovar do 14 dní odo dňa objednávky kupujúcim“. Vychádzajúc z obsahu príslušných zmluvných dojednaní by mal vzniknúť nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 500 000 Eur za omeškanie s akoukoľvek dodávkou tovaru (nielen celého dohodnutého objemu 50 000 t obchodu na 3 roky), a to bez ohľadu na predmet konkrétnej objednávky. Z uvedeného je zrejmé, že hodnota pohľadávky žalobcu zabezpečovaná dohodnutou zmluvnou pokutou (jednotlivé samostatné dodávky tovaru vo vopred neurčenej výške), je v príkrom rozpore s výškou dohodnutej zmluvnej pokuty. Odvolací súd poznamenal, že najvyššia hodnota objednávky žalobcu v priebehu roka 2001 predstavovala len sumu 4 677,57 Eur a aj v prípade omeškania s dodávkou tohto tovaru by zmluvná pokuta 500 000 Eur bola jednoznačne neprimerane vysoká.

15. Poukázal na to, že z obsahu žaloby dostatočne nevyplýva, že by si žalobca uplatňoval nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty aj podľa bodu 8.4 zmluvy, t.j. za porušenie povinnosti určenej v bode 8.3 - nedodávať predmet kúpy na územie Maďarska inej spoločnosti ako žalobcovi. Žalobca prioritne tvrdil, že žalovaný mu prestal dodávať tovar. Vo svojich neskorších podaniach už tvrdil aj to, že mu vznikol nárok na zmluvnú pokutu za porušenie tejto povinnosti, čo mal potvrdiť znalecký posudok prof. RNDr. C., CSc. K uvedenému odvolací súd uviedol, že ani v tomto smere žalobca nepreukázal dostatočne existenciu tohto svojho nároku. Žalovaný vo svojom poslednom odvolaní poprel porušenie svojej povinnosti s tým, že na územie Maďarska dodával iný druh vápna ako je predmetom kúpy podľa zmluvy so žalobcom, čo žalobca nijako konkrétne nerozporoval. Pokiaľ žalobca ako dôkaz označil znalecký posudok prof. Tkáča, tak ani toto nie je dostatočným dôkazom o porušení povinnosti žalovaného, čo vyplýva priamo z obsahu tohto posudku, kde znalec priamo konštatuje, že v predloženej dokumentácii sa nenachádza žiadny doklad o tom, žeby žalovaný počas trvania zmluvy plnil do zahraničia.

16. Odvolací súd na záver uviedol, že z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že by žalovaný porušil svoju povinnosť dodávať žalobcovi tovar. Naopak z dokazovania vyplynulo, že žalobca nepreukázal dostatočne, že by u žalovaného dodávku jeho tovaru objednal. Pokiaľ by žalovaný v danom období dodával tovar aj inému subjektu do Maďarska, tak takéto jeho konanie by bolo pochopiteľné a napriek obsahu zmluvy ospravedlniteľné, nakoľko účelom každého podnikania je vytváranie zisku, ktorý výrobcovi prináša práve predaj jeho tovaru. Za tejto situácie sa uplatňovanie nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty z dôvodu porušenia bodu 8.3 zmluvy javilo odvolaciemu súdu ako výkon práva, ktorý je v rozpore s poctivým obchodným stykom, t.j. tento výkon práva podľa § 265 Obchodného zákonníka nepožíva právnu ochranu. K odvolacím dôvodom podľa § 365 ods. 1 písm. b) a d) CSP odvolací súd dodal, že s ohľadom na zistenie existencie odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP bolo ich bližšie a podrobné skúmanie právne nepodstatné.

17. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP, t.j. že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

18. Dovolateľ mal za to, že odvolací súd v skorších rozhodnutiach riešil právnu otázku preukázania platnosti zmluvy tak, že zmluva nebola platne uzavretá, pričom v aktuálne dovolaní napadnutom rozhodnutí ju odvolací súd ako právne irelevantnú už neriešil. Vzhľadom na uvedené mal dovolateľ za to, že závery odvolacieho súdu týkajúce sa preukázania existencie zmluvy medzi žalovaným a spoločnosťou ÓAM ÓZDI ACÉLMUVEK, ktorá by mala byť v platnosti od 1.4.2001 a podľa nej mal byť žalobca iba akýmsi platobným miestom, sú nesprávne, a to vzhľadom na dôvody ním opakovane uplatňované, preukazujúce neplatnosť uvedenej zmluvy.

19. Namietal, že odvolací súd nevenoval pozornosť a nevysporiadal sa so skutočnosťou, že žalobca presne konkretizoval faktúry s fakturovanými čiastkami, ktoré boli žalovanému fakturované a ním aj hradené, čím je podľa dovolateľa nesporné, že k akceptácii objednávok zo strany žalovaného došlo a k plneniu dodávok na základe zmluvy. Dovolateľ tiež poukazoval na bod 88. a 89. odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, majú za to, že konštatovanie odvolacieho súdu uvedené v týchto bodoch, týkajúcich sa telefaxu, ktorý odvolací súd nevyhodnotil ako dôkaz o písomnej objednávke žalobcu, nemožno považovať za preukázané, keďže odvolací súd nezobral na vedomie skutočnosti ako výpoveď Ing. G., ktorý vo výpovedi potvrdil porušovanie zmluvných vzťahov, pokus strán o dohodu, stretnutie štatutárnych zástupcov sporových strán, ako aj písomné podania vo veci plnenia, ktoré podľa dovolateľa jednoznačne preukazujú zmluvný vzťah a plnenie zo zmluvy medzi žalobcom a žalovaným. Dovolateľ mal za to, že odvolací súd nevenoval pozornosť a ani sa nevysporiadal so skutočnosťou, že žalobca opakovane konkretizoval faktúry i fakturované čiastky.

20. Ďalej dovolateľ nesúhlasil so záverom odvolacieho súdu o neprimeranosti výšky dohodnutej zmluvnej pokuty, pričom dal pozornosť rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2Obo/17-18/2015 zo dňa 29.3.2017, podľa ktorého „posúdeniu, či je právny úkon v súlade s dobrými mravmi, nebráni skutočnosť, že právny úkon bol výsledkom zmluvnej voľnosti strán v rámci ich profesionálneho podnikania, prípade rizika spojeného s týmto podnikaním.“ Dovolateľ namietal, že ohľadom zmluvnej pokuty odvolací súd konštatoval, že jej dojednanie je v rozpore s dobrými mravmi, zásadami poctivého obchodného styku a že táto bola neprimerane vysoká, avšak odvolací súd sa nezaoberal závermi znaleckého posudku Ing. C., ktorý konštatoval odhad ušlého zisku u žalobcu vo výške 941 805,91 Eur, čím nebola splnená podmienka na znížovanie zmluvnej pokuty ako neprimerane vysokej a v rozpore s dobrými mravmi.

21. Dovolateľ dovolací dôvod podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP videl najmä v tom, že odvolací súd neriešil preukázanie platnosti kúpnej zmluvy č. 2001-04-01 zo dňa 1.4.2001 medzi žalobcom a žalovaným, resp. jej riešenie považoval za irelevantné, neriešil preukázanie platnosti zmluvy uzavretej medzi právnym predchodcom žalovaného a spoločnosťou ÓAM ÓZDI ACÉLMUVEK, a s tým spojené naplnenie podmienok pre zmluvnú pokutu. Podporne poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Obo/7/1998, podľa ktorého „Závazok z dohody o zmluvnej pokute je akcesorickým záväzkom a preto jeho existencia a dôsledky sa viažu na hlavný záväzok. Ak k vzniku hlavného záväzku nedôjde, nemôžu nastať účinky akcesorického záväzku, ktorý mal zabezpečovať plnenie zmluvnej povinnosti.“ Dovolateľ mal za to, že uzatvorením zmluvy a jej plnením preukázal existenciu hlavného záväzku a podľa uvedenej judikatúry (sp. zn. 3Obo/7/1998) má žalobca nárok na zmluvnú pokutu.

22. V závere dovolateľ namietal nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, tvrdiac, že v rozhodnutí odvolacieho súdu absentuje vysporiadanie sa s podstatnými tvrdeniami a skutočnosťami žalobcu uvedenými vo vyjadreniach k odvolaniu žalovaného, čo zakladá porušenie práva na spravodlivý proces (pozn. najvyššieho súdu - vada podľa ust. § 420 písm. f) CSP). Podľa dovolateľa odvolací súd vo svojom rozhodnutí neodôvodnil, prečo netrval na svojich záveroch vyslovených vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach o potrebe doplnenia ďalšieho dokazovania, ktoré malo prispieť k náležitému objasneniu veci.

23. Dovolaciemu súdu navrhol, aby vydal rozsudok, ktorým zmení rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 12.12.2022, č. k. 4Cob/123/2020 tak, že žalovaného zaviazze zaplatiť žalobcovi 500

000 Eur s 13 % úrokom z omeškania ročne od 27.6.2003 až do zaplattenia, zamietne nárok žalobcu ohľadom úrokov z omeškania za obdobie od 1.2.2002 do 26.6.2003 a zaviazá žalovaného nahradiť trovy štátu vo výške 100 %, ako i trovy tohto konania vo výške 100 %.

24. K dovolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný, ktorý uviedol, že dovolací dôvod podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP nie je daný, nakoľko dovolateľ nekonkretizuje právnu otázku, ktorá dovolacím súdom zodpovedaná nebola. K vade podľa ust. § 420 písm. f) CSP uviedol, že túto žalobca v dovolaní explicitne neuvádzal, majú za to, že tento dovolací dôvod nebol naplnený, resp. nie je prípustný. Dovolaciemu súdu navrhol, aby dovolanie žalobcu odmietol ako neprístupné, resp. zamietol ako nedôvodné, zároveň navrhol, aby mu súd priznal náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

25. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podal včas žalobca, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený v súlade s ust. § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP veta pred bodkočiarkou), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je v časti prípustné, avšak nie je dôvodné a je potrebné ho zamietnuť (§ 448 CSP).

26. Úspešné uplatnenie dovolania je vždy nevyhnutne podmienené primárnym záverom dovolacieho súdu o prípustnosti dovolania a až následným sekundárnym záverom, týkajúcim sa jeho dôvodnosti. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení upravujúcich otázku prípustnosti dovolania je zrejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať vecným prejednaním dovolania, musia byť splnené podmienky prípustnosti dovolania, vyplývajúce z ust. § 420 alebo § 421 CSP, a tiež podmienky dovolacieho konania, t. j. aby (okrem iného) dovolanie bolo odôvodnené dovolacími dôvodmi, aby išlo o prípustné dovolacie dôvody a aby tieto dôvody boli vymedzené spôsobom uvedeným v ust. § 431 až § 435 CSP.

K námietke porušenia práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP

27. Dovolateľ prípustnosť dovolania vyvodzoval primárne z ust. § 420 písm. f) CSP, nakoľko mu ako žalobcovi mal súd nesprávnym procesným postupom znemožniť, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. To, že v dovolaní nebolo priamo uvedené ustanovenie § 420 písm. f) CSP, podstatné nie je, keďže je potrebné vychádzať z obsahu dovolania a jeho zmyslu, pričom dovolateľ jednoznačne namietal porušenie jeho práva na spravodlivý proces.

28. K tvrdenej vade zmätočnosti predpokladanej ustanovením § 420 písm. f) CSP malo dôjsť v dôsledku toho, že závery odvolacieho súdu podľa dovolateľa nekorešpondujú s dôkazmi vyplývajúcimi zo spisu, súd nevyhodnotil tvrdenia a argumenty žalobcu v spore a neprihliadol na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, čím je rozhodnutie odvolacieho súdu arbitrárne a svojvoľné. Z obsahu dovolania možno ďalej vyvodiť, že dovolateľ v zásade namietal aj to, že odvolací súd mu znemožnil, aby v konaní uskutočňoval jemu patriace procesné práva, ktoré môže vykonávať len registrový súd, a nie súd prvej inštancie resp. odvolací súd v tejto veci, v dôsledku čoho došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

29. Aby bola daná prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP, musí súd svojím nesprávnym procesným postupom znemožniť strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, ktoré jej priznáva zákon. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou SR. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae, teda odmietnutia spravodlivosti. Pre prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP musí intenzita zásahu do procesných práv strany sporu v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu dosahovať mieru porušenia práva na spravodlivý proces.

30. Dovolací súd k tejto časti dovolacích námietok týkajúcich sa dôvodov v zmysle § 420 písm. f) CSP sumarizuje, že inštitút dovolania je súčasťou subsystému opravných prostriedkov, ktorými možno za stanovených podmienok prelomiť právoplatné rozhodnutia všeobecných súdov, pričom z hľadiska jeho prípustnosti, ako aj priebehu konania je primárne zameraný na odstránenie väd zmätočnosti a nesprávneho právneho posúdenia veci, a nie na odstránenie skutkových deficitov civilného sporového konania. Vady vyskytujúce sa v priebehu zisťovania skutkového stavu veci môžu zakladať porušenie práva na súdnu ochranu len celkom výnimočne, najmä v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla určitú intenzitu, pričom tieto vady sa prelínajú s právom na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia (vrátane aspektu predvídateľnosti a presvedčivosti) a prejavujú sa primárne ako deficit primeraného odôvodnenia rozhodnutia všeobecného súdu. Ide o prípady tzv. opomenutých dôkazov (nevykonanie dôkazného prostriedku bez vecného zdôvodnenia v odôvodnení konečného rozhodnutia) a extrémneho nesúladu medzi skutkovými zisteniami a právnymi závermi na jednej strane a vykonanými dôkazmi na strane druhej. Uvedené v tu preskúmvanej veci nenastalo.

31. Dovolací súd preskúmaním veci z hľadiska formulovaných dovolacích dôvodov nezistil arbitrárnosť v zmysle svojvoľe súdov resp. odvolacieho súdu v konaní, či pri formulovaní dôvodov rozhodnutia odvolacieho súdu napadnutého dovolaním. Dovolací súd dodáva, že v sporovom konaní súd pri rozhodovaní vychádza zo skutkového stavu veci, zisteného podľa výsledkov dokazovania a jeho hodnotenia. Odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozsudku dostatočne vysvetlil dôvody, pre ktoré konštatoval, že došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci súdom prvej inštancie, pre ktoré došlo k zmene rozhodnutia a zamietnutiu žaloby. Z procesného hľadiska preskúmvané rozhodnutie odvolacieho súdu obsahovalo právnu argumentáciu produkovanú oboma sporovými stranami, odvolací súd sa námietkami a argumentami oboch sporových strán zaoberal a nie je mu možné vytýkať to, že sa nestotožnil s argumentáciou žalobcu.

32. Odvolací súd identifikoval pochybenie súdu prvej inštancie čo do skutkových zistení, týkajúcich sa záveru, že žalovaný ako predávajúci porušil svoje povinnosti podľa zmluvy, pričom takéto závery z obsahu vykonaného dokazovania vôbec nevyplynuli. To, že odvolací súd konštatoval, že „z dôvodu, že nedošlo k preukázaniu porušenia povinností žalovaného podľa Kúpnej zmluvy č. 2001-04-01 zo dňa 1.4.2001 (dôvod vzniku nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty), odvolací súd ako právne irelevantnú už opätovne neriešil otázku platnosti tejto kúpnej zmluvy v súvislosti s jej údajným antidatovaním, nemožnosťou plnenia, resp. údajnou existenciou Kúpnej zmluvy medzi žalovaným a spoločnosťou ÓAM ÓZDI ACÉLMUVEK“, vôbec neznamená, že túto zmluvu prejudiciálne ako platnú nevyhodnotil. Len konštatoval, že sa nezaoberal dôvodmi neplatnosti v citovanom konštatovaní uvedené, avšak je logické z vysloveného záveru o neexistencii porušenia zmluvnej povinnosti konštatovanej odvolacím súdom, že tento zmluvu vyhodnotil ako platnú, avšak nevzhladol jej porušenie žalovaným. Podstatným skutkovým záverom, a okolnosťou, ktorá mala rozhodujúci charakter pre posúdenie žalovaného nároku, bolo to, že samotný žalobca nepostupoval podľa zmluvy a nepreukázal písomnú objednávku tak, ako zmluva predpokladala, teda následne nemohlo dôjsť k porušeniu povinnosti žalovaným.

33. V posudzovanom prípade je teda z rozsudku odvolacieho súdu dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov vychádzal, akými podstatnými úvahami sa pri svojom rozhodovaní riadil, ako ich posudzoval, a prečo rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil. Odvolací súd odôvodnil napadnutý rozsudok spôsobom zodpovedajúcim zákonu. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania, vyjadrenie protistrany, zhrnutie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov sporových strán konania, a zároveň sa dostatočne vysporiadal s podstatnými odvolacími námietkami. Odvolací súd jasne a zrozumiteľne vysvetlil, prečo rozsudok súdu prvej inštancie zmenil, konštatujúc vo svojom rozhodnutí, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam týkajúcim sa porušenia povinností vyplývajúcich z kúpnej zmluvy, a s tým súvisiacim nesprávnym právnym posúdením veci.

34. Odvolací súd po zrušení jeho skoršieho rozhodnutia dovolacím súdom nariadil pojednávanie, na ktorom zopakoval dokazovanie vo veci samej, pričom svoje rozhodnutie odôvodnil inými skutkovými zisteniami ako pôvodne ustálil súd prvej inštancie, konštatujúc, že žalobca neunesol dôkazné bremeno.

Vyhodnotil, že absentovala objednávka zo strany žalobcu, resp. absentovala písomná dispozícia na dodávku tovaru (vápna) zaslaná žalobcom žalovanému. Taktiež vyhodnotil, že ani vo vzťahu k nároku na zmluvnú pokutu z dôvodu porušenia povinnosti žalovaného nedodávať predmet kúpy inému subjektu na území Maďarska žalobca nepreukázal dostatočne existenciu tohto svojho nároku, keďže žalovaný vo svojom poslednom odvolaní poprel porušenie tejto svojej povinnosti s tým, že na územie Maďarska dodával iný druh vápna ako je predmet kúpy podľa zmluvy so žalobcom, pričom žalobca toto tvrdenie žalovaného nijako konkrétne nerozporoval. Zároveň odvolací súd konštatoval aj nepreukázanie omeškania žalovaného s dodaním tovaru, ako aj neprimeranosť výšky zmluvnej pokuty (odporujúcej dobrým mravom a zásadám poctivého obchodného styku). Odvolací súd sa riadne vysporiadal so zmenou rozhodnutia súdu prvej inštancie vo vzťahu k nepreukázaniu porušenia povinnosti žalovaného podľa kúpnej zmluvy, ako aj jeho prípadného omeškania s dodávkou tovaru, tiež sa vysporiadal s námietkou týkajúcou sa zmluvného ustanovenia o povinnosti žalovaného zaplatiť zmluvnú pokutu žalobcovi, a rovnako tak sa vysporiadal aj so záverom o ne/primeranosti a ne/platnosti dojednania o zmluvnej pokute. Tu dovolací súd výslovne upriamuje pozornosť na podrobné a precízne odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu v odsekoch 84 až 96 rozsudku, z ktorého je zrejmé, z akých dôvodov napokon žalobu žalobcu zamietol.

35. Dovolací súd má za to, že pokiaľ dovolateľ označil procesný postup odvolacieho súdu a napadnuté rozhodnutie za arbitrárne, a to preto, že vecne nevyhovelo jeho žalobnému nároku, ide tak len o prejav nespokojnosti žalobcu s výsledkom sporu, a nie o prípustné a dôvodné výhrady voči procesnému postupu súdov v konaní. Preto napadnuté rozhodnutie nemožno z hľadiska námietok dovolateľa považovať za arbitrárne a z tohto dôvodu za vykazujúce vady zmätočnosti v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP.

36. Ak žalobca prípustnosť dovolania podľa tohto dovolacieho dôvodu (§ 420 písm. f) CSP) čiastočne vyvodzoval aj z právnych záverov, na ktorých súdy založili svoje rozhodnutie, dovolací súd v tejto súvislosti pripomína, že prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá (a účinky umožňujúce meritórny dovolací prieskum nevyvoláva) to, že by napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch (porovnaj judikát R 54/2012, ale aj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo 62/2010, 2Cdo 97/2010, 3Cdo 53/2011, 4Cdo 68/2011, 5Cdo 44/2011, 6Cdo 41/2011). Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej procesnej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa strane sporu neznemožňuje právnym posúdením. Pokiaľ teda aj zvyšná časť námietok dovolateľa týkajúcich sa procesného postupu súdov v konaní smerovala v podstate k nesprávne zistenému skutkovému stavu a z neho vyplývajúcemu nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, tak dovolací súd uvádza, že v tejto časti dovolania nešlo o prípustné dovolacie dôvody.

37. V súvislosti s argumentáciou dovolateľa o nedostatočnom, a tým nepreskúmateľnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd ešte poukazuje aj na recentnú judikatúru ústavného súdu, z ktorej vo vzťahu k všeobecnému súdnictvu vyplýva, že jednou z garancií obsiahnutých v pojme práva na spravodlivý proces je aj celkom nepochybné právo účastníka na riadne odôvodnenie, nielen na uvedenie „aspoň nejakých“ dôvodov, ale dostatočných argumentov reagujúcich na relevantné námietky odvolateľa zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom. K naplneniu tohto dovolacieho dôvodu [§ 420 písm. f) CSP, pozn. dovolacieho súdu] preto nedochádza len úplnou absenciou odôvodnenia, ale aj jeho nedostatočnosťou alebo nezrozumiteľnosťou či svojvoľnosťou. Striktné oddelovanie procesného postupu súdu a rozhodnutia, ktorý je jeho sumárom a výsledkom, nie je ústavne udržateľným konceptom, pretože celý faktický proces súdu a naň nadväzujúci myšlienkový proces hodnotenia skutkového stavu a jeho subsumovania pod relevantnú právnu normu je stelesnený v odôvodnení rozhodnutia súdu a práve cez odôvodnenie rozhodnutia musí byť preskúmateľný (pozri aj nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 120/2020 z 21. januára 2021, body 37 až 41).

38. Dovolací súd dodáva, že v sporovom konaní súd pri rozhodovaní vychádza zo skutkového (nie skutočného) stavu veci, zisteného podľa výsledkov dokazovania a jeho hodnotenia. Odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozsudku dostatočne vysvetlil dôvody zmeny rozhodnutia súdu prvej inštancie a zamietnutia žaloby, tiež uviedol podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, zhrnul

skutkový stav a tiež ako právne vec posúdil, v potrebnom rámci sa vyjadril aj k námietkam sporových strán, preto napadnuté rozhodnutie nemožno z hľadiska námietok dovolateľa považovať za arbitrárne, resp. nedostatočne odôvodnené a z tohto dôvodu za vykazujúce vadu zmätočnosti v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP, ktorá by znamenala porušenie práva žalobcu na spravodlivý súdny proces.

39. Dovolací súd preto dospel k záveru, že v danej veci nejde o taký prípad zmätočnosti ako namieta dovolateľ. Skutočnosť, že žalobca mal na vec odlišný názor a že rozhodnutie súdu nebolo odôvodnené podľa jeho predstáv, nezakladá vadu podľa ust. § 420 písm. f) CSP. Sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, nie je spôsobilá založiť prípustnosť dovolania podľa ust. § 420 CSP ani podľa ust. § 421 ods. 1 CSP.

40. Dovolací súd uzatvára, že na základe vyššie uvedených dôvodov boli vo vzťahu k tejto časti dovolania splnené podmienky pre jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c) CSP ako podaného proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

K námietke nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 421 ods. 1 CSP)

41. Dovolateľ prípustnosť dovolania vyvodzoval primárne z ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Dovolací súd ešte poznamenáva, že pokiaľ dovolateľ v bode IV. svojho dovolania odôvodnil prípustnosť dovolania súčasne z dôvodov v zmysle § 421 ods. 1 písm. a), písm. b) ako aj písm. c) CSP, takéto odôvodnenie prípustnosti dovolania možno považovať za vnútorne rozporné, keďže nie je možné súčasne tvrdiť (ak ide o rovnakú právnu otázku), že došlo pri jej riešení odvolacím súdom k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe [písm. a)], že v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola riešená [písm. b)] a tiež, že je dovolacím súdom riešená rozdielne [písm. c)]. Napriek tomu dovolací súd v snahe porozumieť dovolateľovi a zodpovedať prípadne doposiaľ dovolacím súdom nezodpovedané relevantné právne otázky, pristúpil aj k posúdeniu dovolania v tomto rozsahu.

42. Pre dovolanie prípustné podľa § 421 CSP platí, že ho možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

43. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Pokiaľ dovolateľ nevymedzí ním tvrdený dovolací dôvod uvedeným spôsobom, je to dôvodom pre odmietnutie dovolania podľa ustanovenia § 447 písm. f) CSP, podľa ktorého dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435.

44. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa opiera o § 421 ods. 1 písm. b) CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku, ktorá je pre konanie kľúčová, a ktorá doposiaľ nebola predmetom posúdenia zo strany odvolacieho súdu a b/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Sama polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 CSP.

45. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP, musí mať charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku hmotnoprávnu alebo procesnoprávnu (nie skutkovú), na vyriešení ktorej spočívalo napadnuté rozhodnutie. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu, teda vyriešenie ktorej neviedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu, aj keby bola v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Dôvodnosť prípustnosti dovolania podľa ust. §

421 ods. 1 písm. b) CSP predpokladá, že právnú otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnú otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí).

46. Posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery prichádza do úvahy až vtedy, ak je dovolanie procesne prípustné (R 54/2012).

47. Dovolateľ namietané nesprávne právne posúdenie podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP vidí v nesprávnom posúdení otázky, ohľadom skutočnosti, že odvolací súd neriešil preukázanie platnosti kúpnej zmluvy č. 2001-04-01 zo dňa 1.4.2001 medzi žalobcom a žalovaným, resp. jej riešenie považoval za irelevantné, neriešil preukázanie platnosti zmluvy uzavretej medzi právnym predchodcom žalovaného a spoločnosťou ÓAM ÓZDI ACÉLMUVEK, a s tým spojené naplnenie podmienok pre zmluvnú pokutu. Dovolateľ paradoxne (v kontexte toho, že vyvodzuje nesprávne právne posúdenie odvolacím súdom pri doposiaľ neriešenej právnej otázke), poukazuje vo svojom dovolaní na rozhodnutie najvyššieho súdu z 2. 4. 1998, sp. zn. 3Obo 7/98 (publikované v ZSR 14/1999), podľa ktorého: „Závazok z dohody o zmluvnej pokute je akcesorickým záväzkom, a preto jeho existencia a dôsledky sa viažu na hlavný záväzok. Ak k vzniku hlavného záväzku nedôjde, nemôžu nastať účinky akcesorického záväzku, ktorý mal zabezpečovať plnenie zmluvnej povinnosti.“, a domáha sa jeho aplikácie, tvrdiac tým judikatórny odklon. Z citovaného rozhodnutia dovolateľ ako správne právne posúdenie dovodzuje, že „žalobca uzatvorením zmluvy a jej plnením preukázal existenciu hlavného záväzku a v zmysle uvedenej judikatúry má nárok na zmluvnú pokutu.“

48. V ďalšom texte dovolania svoju konštatáciu odôvodňuje skutkovými okolnosťami, pričom zároveň poukazuje na zjavný rozpor, majúci za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia vyššie uvedenej právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd jednak odklonil ustálenej rozhodovacej praxe, zároveň, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená ako aj, že je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

49. V nadväznosti na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že otázka posúdenia ne/platnosti kúpnej zmluvy medzi sporovými stranami, resp. že jej riešenie považoval odvolací súd za irelevantné vo väzbe na naplnenie podmienok na priznanie zmluvnej pokuty žalobcovi, nie je otázkou, na ktorej riešení by odvolací súd založil svoje rozhodnutie. Rozhodujúcou skutočnosťou pre rozhodnutie odvolacieho súdu bolo, že nedošlo k porušeniu povinnosti žalovaného podľa kúpnej zmluvy, keďže žalobca si písomne neobjednal dodanie tovaru ani žalovanému od žalobcu nebola v písomnej forme doručená presná dispozícia dodania tovaru najmenej 5 dní pred odoslaním, preto sa žalovaný nedostal do omeškania s dodaním tovaru ani do omeškania viac ako 14 dní, čo by podľa bodu 8.5 zmluvy mohlo spôsobiť vznik nároku žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty, čoho dôvodom preto nevznikla ani povinnosť žalovaného dodať tovar, a teda ani nemohlo vzniknúť omeškanie s dodávkou tohto tovaru spôsobujúce vznik nároku žalobcu na zmluvnú pokutu. Dovolateľ vlastne tvrdí, že stačí mať platne uzavretú zmluvu a podľa nej plniť, čím automaticky vzniká nárok na zmluvnú pokutu. Takejto úvahe, prirodzene, nemožno vyhovieť.

50. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnú normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

51. Dovolací súd pri interpretácii ust. § 421 ods. 1 CSP zdôrazňuje, že prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia je limitovaná tým, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia určitej, dovolateľom formulovanej právnej otázky. Hoci dovolateľ výslovne nesformuloval žiadnu právnú otázku, z obsahu jeho dovolania vyplýva, že nesúhlasí s názorom odvolacieho súdu, ktorým konštatoval

potrebu písomných objednávok pre naplnenie predpokladu o porušení zmluvnej povinnosti v prípade, že zmluvná pokuta zabezpečuje práve plnenie podľa danej zmluvy. Dovolateľ sa snaží o revíziu takéhoto právneho názoru poukazom na to, že zmluva bola riadne plnená a následne očakával jej plnenie aj na základe inej formy objednávok (telefax medzi subjektami odlišnými od zmluvných strán), a teda, že následne tvrdené neplnenie aj takýchto objednávok znamená porušenie zmluvy.

52. Podľa § 272 ods. 1 OBZ zmluva vyžaduje pre platnosť písomnú formu iba v prípadoch ustanovených v zákone, alebo keď aspoň jedna strana pri rokovaní o uzavretí zmluvy prejaví vôľu, aby sa zmluva uzavrela v písomnej forme. Podľa § 272 ods. 2 OBZ ak písomne uzavretá zmluva obsahuje ustanovenie, že sa môže meniť alebo zrušiť iba dohodou strán v písomnej forme, môže sa zmluva meniť alebo zrušiť iba písomne.

53. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí výslovne uvádza (body 88 až 90 rozhodnutia odvolacieho súdu), že „z obsahu zmluvy jednoznačne vyplýva povinnosť objednávky s tým, že presná dispozícia dodania mala byť predávajúcemu v písomnej forme doručená najmenej 5 dní pred odoslaním tovaru. Žalobca v tejto súvislosti uviedol, že všetky objednávky a dodanie tovaru boli po vzájomnej dohode vykonávané osobne alebo telefonicky. S takouto argumentáciou žalobcu o neskoršej ústnej dohode ohľadne objednávok, resp. dispozície dodávok, sa však pre tento zmluvný vzťah nie je možné stotožniť, pretože strany sporu sa v bode 8.8 článku VIII. predmetnej kúpnej zmluvy dohodli na tom, že akákoľvek zmena zmluvy je možná iba v písomnej forme. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že žiadna písomná dohoda o zmene zmluvy v tomto smere nebola uzavretá.“ Uvedené skutkové zistenia a z nich vyvozený záver odvolacieho súdu nijako žalobca počas konania nevyvrátil, z celého vykonaného dokazovania je zjavné, že mylne vychádza z toho, že k porušeniu povinnosti došlo napriek tomu, že nebol splnený primárny predpoklad vzniku povinnosti žalovaného plniť, a to písomná objednávka.

54. Pre dosiahnutie záverov predkladaných dovolateľom je potom potrebné aplikovať všeobecnú úpravu obsiahnutú v § 272 ods. 2 OBZ vzťahujúcu sa na obchodné záväzkové vzťahy. Aplikácia uvedeného zákonného ustanovenia súdu ukladá skúmať obsah zmluvy uzatvorenej medzi zmluvnými stranami a v závislosti od toho, či si zmluvné strany v zmluve dohodli povinnosť zmeniť alebo zrušiť zmluvu len písomne, prijať záver, či bolo možné zmluvu zmeniť alebo zrušiť len písomne. Aplikácia § 272 ods. 2 OBZ tak súdom aj v prípade písomne uzatvorenej zmluvy umožňuje prijať záver, že takúto zmluvu je možné zmeniť alebo zrušiť, aj na základe ústnej dohody zmluvných strán, ak sa zmluvné strany v zmluve výslovne nedohodli inak (porovnaj rozsudok najvyššieho súdu zo 16. mája 2006 sp. zn. 1Obdo/26/2004), pričom z vykonaného dokazovania je zjavné, že práve zmluvná dohoda o možnej zmene zmluvy výlučne písomnou formou bola predmetom posúdenia odvolacím súdom.

55. Podľa ust. § 448 CSP, dovolací súd zamietne dovolanie, ak dovolanie nie je dôvodné.

56. Dovolací súd vzhľadom na prípustnosť dovolania v časti dôvodov v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP týkajúcich sa položenej právnej otázky, uskutočnil vo veci meritórny prieskum. Z právnych záverov odvolacieho súdu vyššie formulovaných k zodpovedaniu právnej otázky podstatnej pre rozhodnutie sporu, vyplýva, že odvolací súd napadnutým rozsudkom rozhodol vecne správne, ak nevyhovenie žalobe (okrem iného) založil na závere, že nemohlo dôjsť k porušeniu povinnosti žalovaným, pokiaľ jej splnenie predpokladalo písomnú formu úkonu objednávky, ktorá v konaní preukázaná nebola.

57. Dovolací súd tu však akcentuje, že odvolací súd zároveň vyslovil aj primárny záver o tom, že samotné dojednanie o zmluvnej pokute je absolútne neplatným právnym úkonom, pričom k tomuto záveru dovolateľ nesformuloval žiadnu relevantnú právnu otázku a táto úvaha odvolacieho súdu tak nebola ani predmetom skúmania dovolacím súdom. Dovolací súd tu len pre úplnosť poukazuje na to, že nevzhliadol arbitrárne závery odvolacieho súdu aj s poukazom na ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu formulovanú napr. rozsudkom najvyššieho súdu z 24.3.2006, sp. zn. 1 Obdo V 93/2004, podľa ktorého „zmluvná pokuta plní okrem zabezpečovacej funkcie aj funkciu paušalizovanej náhrady škody. Aj keď právo na zmluvnú pokutu vzniká bez ohľadu na vznik škody, medzi zmluvnou pokutou a škodou

vzniknutou porušením zabezpečenej zmluvnej povinnosti existuje súvislosť. Priznanie zmluvnej pokuty mnohonásobne prevyšujúcej právo, ktoré zabezpečuje, by viedlo k celkom neodôvodnenému majetkovému prospechu oprávneného a znamenalo by neúmerne prísnu a bezdôvodnú sankciu, ktorá nie je nevyhnutná pre naplnenie zabezpečovacej funkcie zmluvnej pokuty.“

58. Dovolanie žalobcu bolo preto v tejto časti posúdené ako nedôvodné. Z tohto záveru, v spojení s predtým konštatovanou neprípustnosťou dovolania z hľadiska dôvodov v zmysle § 420 písm. f) CSP [§ 447 písm. c) CSP], dovolací súd vo výsledku rozhodol meritórne o zamietnutí dovolania podľa § 448 CSP.

59. Žalovaný bol v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešný (§ 255 ods. 1 CSP), preto mu vznikol nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa ust. § 453 ods. 1 CSP vo väzbe na § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

60. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 2 : 1.

61. K tomuto rozhodnutiu sa pripája odlišné stanovisko členky senátu JUDr. Lenky Praženkovej.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

Odlišné stanovisko členky senátu JUDr. Lenky Praženkovej vo veci sp. zn. 5Obdo 14/2023 : Metalfin c/a Carmeuse

1. V súlade s § 3 ods. 10 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch pripájam k rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 25. apríla 2024 vo veci sp. zn. 5Obdo/14/2023 odlišné stanovisko. Nestotožňujem sa totiž s väčšinou senátu o zamietnutí dovolania žalobcu a s konštatáciou dostatočného, zrozumiteľného, presvedčivého, teda riadneho odôvodnenia napadnutého rozsudku, keď podľa môjho názoru bolo potrebné rozhodnutie odvolacieho súdu na základe podaného dovolania podľa § 420 písm. f) CSP zrušiť a vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Tento názor zastávam aj napriek skutočnosti, ktorú si ako vážnu uvedomujem, že celé súdne konanie trvalo od 23.3.2004 (!), teda k dnešnému dňu by to bolo už 20 rokov, čo je mimoriadne nepriaznivá dĺžka súdneho konania, avšak mám za to, že snaha o uzavretie sporu nemôže ísť na úkor kvality a zrozumiteľnosti konečného rozhodnutia vo veci. Ako vyplýva z konštantnej judikatúry pod porušenie práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP možno zahrnúť aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (nielen na uvedenie „aspoň nejakých“ dôvodov, ale dostatočných argumentov reagujúcich na relevantné námietky odvolateľa zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom, pričom k naplneniu tohto dovolacieho dôvodu nedochádza len úplnou absenciou odôvodnenia, ale aj jeho nedostatočnosťou alebo nezrozumiteľnosťou, či svojvoľnosťou - viď napr. II. ÚS 419/2021), ako aj právo na predvídateľnosť rozhodnutia a na zachovanie rovnosti strán v konaní. Pod pojmom „nesprávny procesný postup“, ktorý odôvodňuje prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP v zmysle aktuálnej judikatúry ústavného súdu možno rozumieť faktickú činnosť alebo nečinnosť súdu, procedúru prejednávania veci (to, ako súd viedol spor), znemožňujúcu strane sporu plnohodnotnú realizáciu jej procesných oprávnení, mariacu možnosť jej aktívnej účasti na konaní, ale aj absenciu odôvodnenia súdneho rozhodnutia, jeho nedostatočnosť, nezrozumiteľnosť, nepresvedčivosť, či svojvoľnosť, nezabezpečujúcu všetky atribúty a

garancie spravodlivej súdnej ochrany. Nemožno totiž oddeľovať procesný postup súdu a rozhodnutie, ktoré je jeho sumárom a výsledkom, pretože celý faktický procesný postup súdu a naň nadväzujúci myšlienkový pochod hodnotenia skutkového stavu a jeho subsumovania pod relevantnú právnu normu je stelesnený v odôvodnení rozhodnutia súdu a práve cez odôvodnenie rozhodnutia musí byť preskúmateľný (pozri aj nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 120/2020 z 21. januára 2021, body 37 až 41).

2. Pri tak dlhotrvajúcom spore a obzvlášť v situácii, že odvolací súd zásadne zmení rozhodnutie súdu prvej inštancie tak v skutkových záveroch, ako aj v právnych záveroch, ako to bolo i v tomto prípade, keďže súd prvej inštancie žalobe (až na nepatrnú časť nároku na úrok z omeškania) vyhovel, ale odvolací súd žalobu v celom rozsahu zamietol, je úloha odvolacieho súdu na riadne odôvodnenie svojho zmeňujúceho rozhodnutia mimoriadne dôležitá a náročná. Obzvlášť, ak svoje rozhodnutie zakladá popri zmene skutkových okolností (po zopakovanom alebo doplnenom dokazovaní) aj na inom právnom posúdení veci, keď vlastne skladá skutkový stav na novo zo svojich vlastných zistení z dokazovania, čo vyžaduje aj náležité odôvodnenie v odvolacom rozhodnutí, pričom pre zrozumiteľnosť rozhodnutia, zároveň odvolací súd vysvetlí, v akej časti vychádza zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, a prípadne či tento skutkový stav inak právne posudzuje. Podľa § 383 CSP odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní. Nedá sa podľa mňa považovať za dostatočne odôvodnené rozhodnutie, ak odvolací súd, napr. v rozhodnutí nevysvetlí aké dôkazy zopakoval, prípadne doplnil a čo z nich zistil, teda ak jasne nevymedzí, v ktorej časti nie je viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie. V danom prípade bolo pred súdom prvej inštancie vykonané rozsiahle dokazovanie od výsluchov svedkov, listinných dôkazov, cez znalecké posudky. Tieto dôkazy súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí riadne uviedol a vyhodnotil. V zmeňujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu v predmetnej veci som sa však nedozvedela, ktoré dôkazy odvolací súd opakoval alebo doplnil, prečo niektoré navrhnuté dôkazy nepovažoval za potrebné zopakovať alebo doplniť, a v ktorej časti vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, len inak ho právne posúdil, alebo prečo určité súdom prvej inštancie zistené skutkové okolnosti považoval za pre vec nepodstatné a nevychádzal z nich. Strany sporu by mali záverečnému rozhodnutiu súdu porozumieť, mali by dostať odpovede na relevantné sporné otázky, či námietky vznesené počas súdneho konania a (v tomto prípade) žalobca by mal dostať zrozumiteľnú odpoveď a riadne vysvetlenie konkrétnych dôvodov, pre ktoré nebolo jeho žalobe odvolacím súdom po takmer 20 rokoch trvania sporu a vykonaného rozsiahleho dokazovania vyhovené. Na základe dovolania žalobcu po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu a súdneho spisu, som dospela k záveru, že dôvody rozhodnutia odvolacieho súdu nie sú dostatočné, zrozumiteľné a úplné, pričom vzhľadom k tomu, že tento nedostatok sa týka vysvetlenia rozhodujúcich dôvodov, na ktorých odvolací súd postavil svoje žalobu zamietajúce rozhodnutie, mám za to, že toto porušenie dosahuje v tomto prípade takú intenzitu, že spôsobilo porušenie práva na spravodlivý proces, a preto malo byť dovolaniu žalobcu pre naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP vyhovené.

3. Súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 12Cb/4/2011-1541 zo dňa 18. septembra 2019 žalobe v poradí už štvrtý krát vyhovel (okrem, v porovnaní s vyhovujúcou časťou, nepatrnej časti úrokov z omeškania), pretože dospel k záveru, že zmluvná pokuta nie je neprimerane vysoká, a že žalovaný porušil zmluvnú povinnosť touto pokutou zabezpečovanú - dodať a dodávať tovar žalobcovi. Odvolací súd rozsudkom č. k. 4Cob/123/2020-1985 zo dňa 12. decembra 2022 rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietol. Odvolací súd uzavrel oproti súdu prvej inštancie, že dohoda o zmluvnej pokute je absolútne neplatným právnym úkonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka, pretože výška zmluvnej pokuty je neprimerane vysoká, ako aj, uzavrel, že z dokazovania nevyplynulo, že by žalovaný porušil svoju povinnosť dodávať žalobcovi tovar, ale naopak z dokazovania vyplynulo, že žalobca nepreukázal, že by si u žalovaného vôbec písomne dodanie tovaru objednal.

4. Neplatnosť dohody o zmluvnej pokute odôvodnil odvolací súd tým, že je v príkrom rozpore s hodnotou zabezpečovanej pohľadávky za jednotlivé samostatné dodávky tovaru vo vopred neurčenej výške, keď najvyššia hodnota objednávky žalobcu v priebehu roku 2001 bola 4 677,57 eura o čom svedčí faktúra žalobcu č. 215025 z mája 2001, ku ktorej nesplneniu by bola zmluvná pokuta 500 000,-

eur neprimerane vysoká. Treba podotknúť, že v predchádzajúcom zrušujúcom uznesení sp. zn. (3Cob/70/2014) odvolací súd uložil súdu prvej inštancie zaoberať sa platnosťou Dohody o zmluvnej pokute, či nie je uzavretá v rozpore s dobrými mravmi a poctivým obchodným stykom. Súd prvej inštancie sa s uvedenou otázkou zaoberal aj v širšom zmysle, posudzoval aj prax akú medzi sebou strany zmluvy zaviedli, vykonal znalecké dokazovanie k posúdeniu hodnoty zabezpečovanej povinnosti, vykonal výsluchy svedkov, dokazovanie listinnými dôkazmi a dospel k záveru, že dohoda o zmluvnej pokute bola uzavretá platne. Uvedené podrobne odôvodnil v rozsudku, vyhodnotil vykonané dokazovanie jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach a vec právne posúdil.

5. Nebudem posudzovať správnosť právneho posúdenia platnosti predmetnej dohody o zmluvnej pokute zo strany súdu prvej inštancie, či odvolacieho súdu, pretože to v rámci dovolacieho prieskumu podľa § 420 CSP dovolaciemu súdu neprináleží, avšak považujem v súvislosti s otázkou riadneho odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu uviesť, že uvedená zmluvná pokuta bola podľa zistenia súdu prvej inštancie dohodnutá v Kúpnej zmluve č. 2001-04-01 zo dňa 1.4.2001 pre prípad zabezpečenia plnenia povinnosti nedodávať tovar mimo teritória v čl. 1.2 zmluvy (Maďarsko) inej osobe ako žalobcovi, ako aj pre prípad zabezpečenia povinnosti dodať objednaný tovaru do 14 dní od objednávky. Vzhľadom na tento rozsah dohody o zmluvnej pokute zabezpečujúcej plnenie viacerých povinností je úvaha odvolacieho súdu uvedená v dovolaní napadnutom rozsudku o neprimeranosti zmluvnej pokuty pre jej výšku a o absolútnej neplatnosti dohody o zmluvnej pokute z tohto dôvodu nedostatočná, z môjho pohľadu veľmi zjednodušená a nezodpovedajúca obchodnoprávnej úprave. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia k neprimeranosti zmluvnej pokuty, neuvádza, že by zohľadnil všetky pokutou zabezpečované povinnosti, resp. rozsah a význam týchto zabezpečovaných povinností. V odôvodnení teda absentuje úvaha súdu o hodnote a význame zabezpečovanej povinnosti pri vzniku vzťahu, kedy došlo aj k dohode o výške zmluvnej pokuty. Dôvody súdu tiež opomínajú skutočnosť, že aj prípadné dojednanie neprimerane vysokej zmluvnej pokuty v zmysle § 301 Obchodného zákonníka nemožno kvalifikovať ako neplatný právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, ale odpoveďou na námietku neprimeranosti zmluvnej pokuty v obchodnoprávnom vzťahu je aplikácia moderačného práva súdu podľa § 301 Obchodného zákonníka, a to až na primeranú výšku pokuty, teda na výšku pokuty zodpovedajúcu hodnote a významu zabezpečovaného a porušeného záväzku. Zmluvná pokuta môže byť aj vysoká, ak z pohľadu veriteľa išlo o zabezpečenie kľúčového záväzku alebo záväzku, ktorý nestrpel omeškanie, alebo od ktorého bol veriteľ existenčne závislý. Vysoká zmluvná pokuta by mohla byť ponechaná aj vtedy, ak sa pre dlžníka tzv. „oplatilo“ na úkor veriteľa nesplniť uvedený záväzok. Limit moderácie je stanovený len pre obchodnozväzkové vzťahy, a to do výšky škody vzniknutej do rozhodnutia súdu porušením zabezpečovanej povinnosti. V rozpore s dobrými mravmi preto nemôže byť výška pokuty ako takej. Musela by k tomu pridať ďalšia okolnosť (posúdenie prípadu v danom čase, mieste a vo vzájomnom konaní účastníkov vzťahu), ktorá by dohodu o pokute kvalifikovala ako tzv. dohodu v rozpore s dobrými mravmi. Posudzovanie absolútnej neplatnosti zmluvnej pokuty len na základe jej výšky, je aj v zmysle doktríny neprijateľný. Napr. ak je riziko nesplnenia povinnosti dlžníkom vyššie alebo neodhadnuteľné pri uzavieraní vzťahu, je na mieste aj prísnejšia, dôraznejšia sankcia na zabezpečenie plnenia tohto dlžníka. Posúdením platnosti dohody o zmluvnej pokute nielen podľa výšky zmluvnej pokuty sa odvolací súd vôbec nezaoberal, resp. v odôvodnení takáto úvaha nie je uvedená a v dôvodoch je absolútna neplatnosť dohody o zmluvnej pokute tak vysvetlená len veľmi zjednodušene. Takéto zdôvodnenie vyslovenej absolútnej neplatnosti dohody o zmluvnej pokute je z môjho i doktrínálneho pohľadu nedostatočné, pretože neobsahuje vysvetlenie všetkých atribútov, ktoré by sa mali pri posudzovaní primeranosti zmluvnej pokuty a platnosti dohody o nej zvažovať.

6. Odvolací súd tiež podľa môjho názoru v odôvodnení nevychádzal zo skutkového stavu zisteného dokazovaním pred súdom prvej inštancie v tej časti, kde dokazovanie neopakoval (hoci toto ťažko pre absenciu dôvodovo vzťahu k vykonanému dokazovaniu pred odvolacím súdom určiť). Opomenul pri posudzovaní otázky dodržania zmluvnej povinnosti zo strany žalovaného a posudzovaní zadávania objednávky zo strany žalobcu zohľadniť prax akú medzi sebou v obchodnom vzťahu tieto sporové strany zaviedli pri zadávaní objednávok zo strany žalobcu, ktorú skutkovo zistil súd prvej inštancie, ako i fakt, že písomná forma objednávok vyplynula len z dohody sporových strán (resp. právneho predchodcu žalovaného so žalobcom), a preto aj prípadné nedodržanie tejto dohodnutej formy

objednávok by spôsobilo len relatívnu neplatnosť objednávacieho úkonu (teda tejto neplatnosti je potrebné sa dovolať v 4 - ročnej premlčacej lehote). Bez dostatočného vyhodnotenia a posúdenia vyššie uvedeného, odvolací súd v bode 94. odôvodnenia uzavrel, že žalobca nepreukázal, že by si u žalovaného dodávku jeho tovaru objednal. Následne vlastne odobril konanie žalovaného, že aj keby v tom období dodával tovar inému subjektu do Maďarska ako bol žalobca (hoci sa to podľa odvolacieho súdu ani nepreukázalo), tak takéto konanie by bolo pochopiteľné a napriek obsahu zmluvy ospravedliteľné, nakoľko účelom každého podnikania je vytváranie zisku (pozn. povinnosť nedodávať tovar do Maďarska cez iné osoby ako žalobca bola krytá zmluvnou pokutou). Záver odvolacieho súdu v bode 93. a 94. odôvodnenia je nelogický, zjednodušený a nevychádza z vykonaných dôkazov a zisteného skutkového stavu. Opomína aj obsah predmetnej zmluvy, kde bolo obmedzenie dodávať tovar priamo do Maďarska zo strany žalovaného bez žalobcu, preto ak žalovaný dodával priamo spoločnosti ÓAM ÓZDI ACÉLMUVEK Kft. so sídlom v Maďarsku, čo v dôvodoch uvádza odvolací súd, vychádza nezrozumiteľne jeho záver o neporušení predmetnej zmluvy uzavretej medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného v čl. VIII., ako aj záver o irelevantnosti zaoberať sa platnosťou zmluvy (predloženej len v kópii) medzi Kalcit s.r.o. - právnym predchodcom žalovaného a spoločnosťou ÓAM ÓZDI ACÉLMUVEK Kft. Touto zmluvou totiž žalovaný zdôvodňoval dodávanie tovaru do Maďarska a jej platnosť žalobca namietal (ako aj skutočnosť, že nebola predložená v origináli), pričom jeho námietky zostali bez vysporiadania sa zo strany odvolacieho súdu a bez odpovede na ne v odôvodnení rozsudku, hoci paradoxne v predchádzajúcom zrušujúcom uznesení (sp. zn. 3Cob/1/2011) odvolací súd uložil súdu prvej inštancie platnosťou tejto zmluvy sa zaoberať, rovnako aj zistiť v akom rozsahu boli uskutočnené dodávky podľa faktúr a dodacích listov, predložených žalobcom a následne aj posúdiť platnosť kúpnej zmluvy, z ktorej si žalobca uplatňuje svoj nárok. Z môjho pohľadu aj pri týchto úvahách odvolací súd opätovne opomenul vysvetliť a posúdiť dôkazy v prospech žalobcu, ktorými preukazoval, alebo z ktorých vyplynula súdu prvej inštancie prax akú medzi sebou zmluvné strany pri objednávaní tovaru zaviedli (objednávanie tovaru osobne a telefonicky) a akceptoval bez riadneho preukázania tvrdenia žalovaného, ktorý sa dokonca v konaní bránil aj tým, že o žiadnej dohode so žalobcom nevie a žiaden tovar mu nedodával. Odvolací súd nevenoval pozornosť a nevysporiadal sa so skutočnosťou, že žalobca presne konkretizoval faktúry, ktoré boli žalovanému na základe zmluvy č. 2001-04-01 a uskutočnenej dodávky tovaru vystavené, a ktoré boli žalovaným aj uhradené. Vysvetlenie týchto sporných skutočností bolo z môjho pohľadu pre posúdenie, ale aj pre zrozumiteľné vysvetlenie záveru odvolacieho súdu o neporušení povinnosti žalovaného za kľúčové.

7. Odvolací súd nariadil pojednávanie, na ktorom zopakoval dokazovanie vo veci samej, pričom svoje rozhodnutie odôvodnil inými skutkovými zisteniami ako pôvodne ustálil súd prvej inštancie, konštatujúc, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu však nie je zrejmé aké dokazovanie opakoval a čo z konkrétne zopakovaných dôkazov vyvodil. Faktom je, že odvolací súd nezopakoval, napr. výsluchy svedkov, či znalecké dokazovanie, či dokazovanie uhradenými faktúrami žalobcu, a pritom v odôvodnení abscentuje ako výsledky skutkových zistení súdu prvej inštancie z týchto pred súdom prvej inštancie vykonaných a odvolacím súdom nezopakovaných dôkazov posúdil, prípadne, prečo ich nebral do úvahy ako dôkazy relevantné pre rozhodnutie veci, hoci tieto dôkazy boli vykonávané jednak k posúdeniu obsahu predmetnej zmluvy, obchodnej praxe, ktorú si zmluvné strany medzi sebou zaviedli - čo bolo podstatné k posúdeniu vzniku povinnosti plniť zmluvnú pokutu, ako aj k posúdeniu, či bola zadaná objednávka, ktorú žalovaný nesplnil a ako prebiehalo obchodovanie do januára 2002, ako aj dôkazy (napr. znalecké posudky) vykonané pre účel posúdenia primeranosti zmluvnej pokuty. Z obsahu rozsudku odvolacieho súdu vôbec nevyplyva aké dôkazy odvolací súd zopakoval, pri ktorých záveroch vychádzal zo skutkových zistení súdu prvej inštancie a pri ktorých zo svojich zistení v opakovanom dokazovaní a abscentuje aj vyhodnotenie dôkazov vo vzájomných súvislostiach. Prítom v prípade rozhodnutia odvolacieho súdu nešlo len o iné právne posúdenie, ale aj o iné zistené skutkové závery.

8. V posudzovanom prípade teda podľa môjho názoru nie je z rozsudku odvolacieho súdu dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov vychádzal, akými podstatnými úvahami sa pri svojom rozhodovaní riadil, ako ich posudzoval. Nevyhodnotil dôkazy vykonané na preukázanie kľúčových otázok, na ktorých postavil svoje rozhodnutie - a to v prvom rade o neprimeranosti zmluvnej pokuty a z

nej záver o neplatnosti dohody o zmluvnej pokute, a v druhom rade o neporušení povinnosti žalovaného, keďže žalobca nedal žiadnu písomnú objednávku. Odvolací súd tak neodôvodnil napadnutý rozsudok spôsobom zodpovedajúcim zákonu, pretože v kľúčových sporných otázkach nevysvetlil jasne a zrozumiteľne, prečo rozsudok súdu prvej inštancie zmenil. Odôvodnenie odvolacieho rozsudku síce obsahuje viaceré dôvody (zo 43 strán rozsudku venuje vlastnému odôvodneniu a posúdeniu veci po zosumarizovaní priebehu konania, rozhodnutia súdu prvej inštancie, odvolania žalovaného a vyjadrenia žalobcu k odvolaniu, cca 3 a pol strany), avšak vzhľadom na dĺžku konania, rozsah dokazovania a vznesené sporné otázky, absentuje pre vyššie uvedené závery odvolacieho súdu o neprimeranosti zmluvnej pokuty a neporušení zmluvy zo strany žalovaného logické a jasné vysvetlenie jednotlivých zákonných predpokladov, ktorých naplnenie je pre jeho závery podstatné. Absentuje vysporiadanie sa s relevantnými tvrdeniami žalobcu a dôkazmi, ktorými preukazoval jeho tvrdenia (napríklad k primeranosti zmluvnej pokuty - nevyhodnotenie znaleckého dokazovania vykonaného pred súdom prvej inštancie, hoci nové znalecké dokazovanie nariadené odvolacím súdom s iným záverom nebolo, k neporušeniu zmluvnej povinnosti žalovaného - nevyhodnotenie zavedenej obchodnej praxe, nevyhodnotenie výziev Ing. Kseňáka adresovaným Ing. Wesslénymu, nevyhodnotenie svedeckých výpovedí, keďže pred odvolacím súdom svedecké výpovede opakované neboli, posúdenie platnosti zmluvy uzavretej medzi predchodcom žalovaného a spoločnosťou ÓAM ÓZDI ACÉLMUVEK Kft., pričom mám za to, že bolo významné, keďže sa ňou preukazovali dodávky tovaru zo strany žalovaného uvedenej spoločnosti do Maďarska a v tej súvislosti teda logické vysvetlenie na základe čoho bolo dodávané žalovaným spoločnosti ÓAM ÓZDI ACÉLMUVEK Kft., keď malo byť tejto spoločnosti v zmysle predmetnej Kúpnej zmluvy č. 2001-04-01 dodávané prostredníctvom žalobcu). Preto považujem napadnutý rozsudok odvolacieho súdu za nedostatočne odôvodnený v otázkach kľúčových tak pre jeho čiastkové závery, ako aj pre záverečné zamietajúce rozhodnutie, pričom na tieto vady rozhodnutia dovolateľ-žalobca vo svojom dovolaní poukázal.